

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTŐI SZÁLLÁS:

O-vár. Vizi-utca, 231. szám, első emeleten

Megjelen a lap hetenkint négyszer u. m. Vasárnap, Keddén, Csütörtökön és Szombaton. Ara övnegyedre 3 ft o. é. Hirdetési ár: négyhasábos sorért először 7 kr, másodszor 6 kr., harmadszor 5 kr. o. é. s minden hirdetés után 30 kr bályegdíj. Előzetes a hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

KIADÓ-HIVATAL:

Középütele, STEIN J. könyvkereskedése.

Torda, február 9-kén 1861.

Okuljunk a történelemből! III. Azok után, melyeket közelebbi alkalommal elmondottunk, meg kell még említenünk, hogy nem a független felelős kormány fenyegeti a municipális jogokat, de ellenkezőleg egy idegen kormánytanács befolyása, mely tényeiről a nemzetnek nem felelős; mely nem a nemzet közvéleményének kifolyása, s azért nem is a nemzeti akarat kötelesség- és törvényszerű végrehajtója.

Avagy képzelhető-e hogy egy felelős belügyminiszter oly parancsot, minő a január 16-ki, melyben a megyei bizottmányok a törvényekhez szilárd ragaszkodásuk alkalmából szétkergetéssel, anyagi erő alkalmazásával fenyegettetnek, ellenjegyezhetett volna?

Képzelhető-e, hogy a helytartóság január 21-ki rendelete, melyben a 48-ki V. t.-cikk nemcsak módosítottatik, de az ország integritását, s más lényeges jogokat sértő rendelkezések által tetemesen megcsontkittatik, egy felelős belügyminiszter által kiadhatott volna? Nem.

Alig kell mondanunk, hogy ezen esetben nem jönnek a megyék azon kellemetlen dilemmába, miszerint vagy a jogot, és kétségbehozhatlan törvényt, melyhez szilárd ragaszkodásukat egyszer pronunciálták, hirtelen feladják; vagy állásukat a hatalom föllépése ellenében, sőt az indikált országgyűlés megtartását is kockáztassák. Közül alig gondolható valami, ha csak a hatalom is egy gyors elhatározással a törvény útjára át nem lépik. Ily krisis felelős kormány mellett soha elé nem állhat. A törvénysértés vagy maga a felelős kormány ellenállásán török meg; vagy ha ez elhárítani nem bírja, akkor maga dől meg.

Szabadelvű alkotmány azon institutiókat, melyek a jogok biztosításának feltételeit foglalják magokban, sohasem zárja ki, nem teszi lehetetlenné. Az absolutismus gyöngesége az, hogy ha abba szabadelvű institutiók oltatnak, ezek által absorbeáltatik. Így tekintve, — másképp nem is lehet — a magyaralkotmányt, a 48-diki III. t.-cikk nem úgy jelenik meg, mely törvényhatóságai jogainkat nullifikálja, mint a megyei önkormányzással összeférhetlen, — sőt inkább mint minden illetékes jognak, úgy az egyéni, mint hatósági jogoknak legheatalmasabb istájpja. A magyar emigratio világhírű vezére legujabban megjelent értekezésében meg van mutatva, miként mi is mindég hittük, hogy felelős kormány, és municipális jogok szépen összeilleszthetők.

Legyen felelős mindenki a közügyre vonatkozó tényeiért; ne korlátozzák a tisztviselő eljárása szabadságát szűk körű utasítások, mint önkény vak eszközök, de aztán szigorú felelősség a kormány törvényes rendeletei nem teljesítése, — minden mulasztás, vagy kihágásért- ítéletet a törvényes bíró mondván felelte. Nemzetünk jelleme, a törvényhatósági választásoknak közbizalom alapján végrehajtása, s ennek folytán a választottak becsületessége hinnünk engedi, hogy ily keresetek száma föltötte csekély — ritkaság leend, mint ritkaság az észak-amerikai szabadállamok törvényhatóságaiban. S így a közügyek fönnakadás nélkül folyini fognak alkotmányos gátokkal megerősített biztos partok között.

A felelősség elve a társadalmi pyramis csucsatól az alapokig következetesen kivive oly biztosítékokat nyújt a szabadságnak, s a haza köz és magány jogi, kül és belviszonyainak, melyekből — feltéve, hogy nem létezik többé szándok Magyarországot Ausztriának alárendelt gyarmati állásban tartani, — a szabadság azon rendje fogna hazánkban kifejlődni, s megszilárdulni mely a birodalom fönnállására, fináncziájának, ha még lehetséges orvoslására, — mint a kereskedelmi kamarák magok is így vélekedtek, — szintoly, vagy talán még kívánatos. Mely tehát nem a birodalmi kapocs lázítására, nem a personalis unió célzatos megsemmisítésére; de legjobb meggyőződésünk szerint annak biztosítására az egyedüli közvetítő mód. Végre a szabadság azon rendje fogna hazánkban kifejlődni, mely míg a bécsi kormány hagyományos politikájának minden további kísérleteit kizárná, sőt lehetlenné tenné, az alapjában megingatott bizalmat is idővel helyreállíthatná.

Magyarország alkotmányos önkormányzását most erőteljesebben követeli mint valaha. A 48-ki törvények alapján magát néppé kinőtt nemzet átlátta, szinte negyedfél százados nemzeti történelmünk komor tanúságaiból eléggé meggyőződött: hogy valamig Bécsből kormányoztatik — nemzetisége, alkotmánya újabb merények és csapások ellen biztosítva nem lehet. És pedig nemcsak a nemzetnek vált már ezen történelmi igazság erős hitvé, így nézik ezt ma Európa nagy népei, sőt kormányai is. A „Daily News“ I. Russel félhivatalos lapja, egyik idei számában, valamint legközelebbi „M. Post“ I. Palmerston közlönye, Magyarországra vonatkozó főcikkeikben egyenesen kimondják: hogy Magyarországot Bécsből kormányozni többé nem lehet. Nem lehet egy népek jogosultabb igénye mint az, hogy kormánya benn a honban székeljen. Miként a „M. Post“ kifejezi: „Edinburgból nem lehetne az angolokat kormányozni.

Ghiczy Kálmán jeles hazánkfia, Komárommegye január 28-kán tartott nevezetes bizottmányi ülésében a január 16-ki es. kir. leirat tárgyalása folytán többek közt azt mondotta: „Csalatkoznak azok, kik azt hiszik, hogy az átalakulás munkája be lenne fejezve — a nagy küzdelem, a szellemi (?) harc még csak ezután következik.“ Jeles hazánkfia jószavaival mi is egyet értünk, kettős észrevételt vonván ki azokból.

Egyiket: hogy a küzdelmet és a harcot a „lenni és nem lenni“ végzeteljes kérdésében az eddigi ellenszenves bécsi politikával szemben Európa népeinek nagyszerű nemzetiségi mozgalmi, s népjogok kivívására irányzott erős törekvései középett, az eddigieknél nagyobb veszély nélkül tovább nem folytathatjuk. Ha Európa jelenlegi válságos helyzetében saját helyzetünknek urai nem lehetünk; ha a hazánkban lakó néptöredékeket alkotmányos szabadságunk közös lobogója alatt nem egyesíthetjük: beláthatlan, talán örök időkre elvesztjük azon álláspontot, melyről a nemzet európai élete további föladatait megoldhatni képes leend. Meg kell szűnni tehát a „lenni és nem lenni“ végzeteljes kérdésében folytatott szinte negyedfél százados küzdelemnek végképen. Erre nézve pedig egyedüli közvetítő a 48-iki III. törvénycikk. Mert a mint egy az Isten: úgy egy a történelmi igazság, melyet a 48-iki elv fejez ki.

Küzdelemnek, szellemi harcnak tartani kell tovább is, mert a mely nemzetnek alkotmánya van, az örökös éber munkára van rendelve; verejtek közt élhet csak mint a napszámos, — ha elszenderedik, alkotmány nélkül fog fölébredni. De a küzdelemnek nem a „lenni és nem lenni“, hanem a nagygyá és boldoggá lenni érdekében kell tovább folytania.

Másikat: hogy elvégre a bécsi kormány is a történelem hosszú tapasztalatain kell hogy okuljon: miszerint Magyarországot sem az anyagi erőszak, sem a politikai küzdelem útján meghódítani nem lehet. Azért fölhagyván az üdvtelen hagyományos politika sikertelen törekvéseivel, tovább is akadályozni szünjön meg, miszerint a nemzet ős szabadsága, s királyaival kötött kölcsönös szerződése alapján magát nehéz hosszú szenvedései után törvényesen regenerálhassa, s világtörténelmi hivatásának teljesítésétől az idegen befolyás által elvont legnemesebb erőt ezen túl a népjogok nagy küzdelmében maga részéről is a mérlegbe vethesse.

A magyar nemzet annyit, nemcsak függetlenségét biztosító törvényei alapján, de a reciprocitás azon jogánál fogva is, miszerint a birodalom több részeinek alkotmányos kifejlését maga részéről nemcsak soha nem akadályozta; sőt azon volt, azon van ma: hogy azok is az alkotmányos szabadság áldásaiban részesítenek — joggal megkívánhat.

Nagy kár, hogy a népjogok iránti kötelességnek — föltéve, hogy elismertetik — ezen fogantatva vétele, ma már nem az önkényesség jellemét viseli. Minden, ki a viszonyokkal nem merőben ismeretlen, jól tudja, hogy a bekövetkező elismerés az események nyomása alatt történik. Éppen azért nem ment azon

nehéz aggodalomtól: vajjon állandó, vajjon érvényes lenne-e az elismerés azon esetre is, ha a viszonyok nyomása engedne?

A jelent az idő feltárta előttünk azért, hogy annak a jövőt biztosító kincseit kizsákmányoljuk. Erdély legnagyobb fejedelme a sz. Demeter napja miatt lázongó török segítő hadat ezen szavak jelentőségére: „hogy most mindig csak Bethlen Gábor napja van“ karddal hős kezében tettelegesen megtanította. Ennek analogiájára a francziák hatalmas császára bámulandó szerénységgel Európával szintén elismertette, hogy most mindig csak III. Napoleon napja van; csakugyan a császár bámulandó szerénységgel trónbeszédében nem titkolta el, hogy ha (Frankhon) rokonszenvez minden nagy és nemessel, legkevésbé sem vonakodott mindazt kárhozottatni, a mi a népjogot s igazságot sérti; és hogy Frankhon nagyságából meríti azon jogot: „segélyt nyújtani a hol igaz ügyhöz hívják.“

Amde nem feledhetjük, hogy a hatalom elemei mulékonyak; gyakran egyetlen ember élete által vannak föltételezve, mely igazság éppen Frankhon történelme által gyakorlatilag és oly gyors változékonysággal lön igazolva. Mig ellenben a jog örökké való, változhatlan.

Nekünk a hon alkotmányos jogai megszilárdítására kínálkozó alkalmat meg nem ragadunk, nagy, megbocsáthatlan polgári bűn volna. Föladatunk nem kevesebb: mint a szinte negyedfél százados mély nemzeti sebet úgy megorvosolni, hogy megújulása ellen a nemzet jövőre teljesen nyugodt, a lehetőségig biztosított legyen.

Nekünk azért a 48-diki III. törvénycikk által megadott jogot — a nemzetnek független felelős kormánya iránt törvényesen megalapított jogát feladni, nem lehet a nélkül, hogy a nemzet történelmét meghazudtolnók, s jövőjét megrendítenők.

Szabó Lajos.

Ausztriai császár ő felsége a magyar királyság ideiglenes korlátnokságaihoz a következő legfelsőbb kéziratokat küldötte:

Kedves báró Vay! Midőn mai határozataimmal a m. évi okt. 20-diki diplomában felállított elvek kivételére szükseges rendszabályokat kibocsátanám: egyuttal azon utnak s módnak, mely szerint Magyarországon, Horvát és Tótországokban s az erdélyi nagyfejedelemségben a küldöttek a birodalmi tanácsba választandók lesznek, meghatározását az országtörvények általi alkotmányos elintézésre bízom.

Egyuttal a birodalmi tanácsot sürős s monarchiám valamennyi országainak javát az 1860. október 20-ki diplomám II. fejezete értelmében érdeklő ügyek elintézésé végett f. évi ápril 29-dikére egybehívtam.

Miután a birodalmi tanácsbani követek küldése módjának alkotmányos, végleges megállapítása az ország bel alkotmányos állapotainak alakításától sokképen feltételeztik; s ugyanazon mértékben nyújt tövös eredményekrei kiállítását monarchiám többi országai is, a mennyiben azokkal összhangzásba hozatik; ilyen szabályozás azonban előreláthatólag hosszabb időt s érdemlegesebb tárgyalásokat fog igényelni! Nekem ön haladéktalanul javaslatát megteendő, melyek szerint a magyar országgyűlés felhívandó lesz, hogy követek küldése által már a legközelebbi birodalmi tanácsban is egyrésztől kellőleg megóvják az ország befolyását mindazon ügyekre, miket okt. 20-diki diplomám második fejezete értelmében ezuttal egyedül népeim czelszerűen szabályozott részvételével akarok tárgyalni s elvégezni, a nélkül, hogy másrésztől a magyar követeknek a birodalmi tanácsba küldése módját s alakját illető kérdés végleges elintézésé elhamarkodtassék.

Bécs, 1861. febr. 26-án.

FERENCZ JÓZSEF, s. k.

Kedves báró Kemény! Miután mai határozományaim által az 1860. okt. 20-iki diplomában felállított elvek valóztatására szükseges rendszabályokat kibocsátottam, egyzsersmind jónak találok azon módnak megállapítását, mely szerint Magyar, Horvát és Tót királyságom és erdélyi nagyfejedelemségemben a birodalmi tanács követek választásának történnie kelljen, az országos törvények általi alkotmányos szabályozatására utasítani.

Ugyanez a birodalmi tanácsot a monarchiám összes országainak javát, 1860. okt. 20. diplomám II. részének értelmében egyenlően illető sürgetős ügyek elintézésé végett f. évi ápril 29-re hívtam össze.

Mivel a birodalmi tanács követek küldése módjának végérvényes alkotmányos megállapítása a fennebb említett országokban többszörösen azok belső alkotmányi állapotának alakulása által van feltételezve, meghagyom önnek, hogy haladéktalanul terjessze elem javaslatait, melyek sze-

rint kellene a megfelelő intézkedéseket kibocsátani, hogy így egyrészt erdélyi nagyjedelemségem befolyása, a legközelebbi birodalmi tanács gyűlésénél is ama tárgyak tekintetében, miket múlt évi okt. 20-diki diploma II. része értelmében, csapán népeim célzatos szabályozott részvételével akarok intézni s eldönteni, kellőleg megőriztessék; másrészt pedig az annak birodalmi tanács követői küldésének módja iránti kérdés végérvényes szabályozása mind azon viszonyoknak érett megfontolhatóságával történhessék, melyek által az feltételezve van.

Bécs, 1861. febr. 26.

FERENCZ JÓZSEF, s. k.

A fennebbiekhez hasonló irat küldetett Mazuranic urhoz Horvátország ügyében:

Kedves elnök, Mazuranic! Midőn én mai határozataim az 1860. okt. 20-diki diplomában felállított alapelvek valóságára a rendszabályok közrebeszéltem, egyetemesen azon rend és mód megállapítását, hogy Magyar, Horvát és Szlavon királyságaimban s Erdély nagyjedelemségemben mikép történjen a követek megválasztása, az országgyűlés által alkotmányos szabályozáshoz utasítom.

Egyetemesen a birodalmi tanácsot sürög, s birodalmam minden országai jólétét, 1860. okt. 20-diki diplomám II. cikkelye értelmében egyformán érdeklő ügyek elintézésére f. évi ápril 29-dikére egybehívtam.

Mintán annak végérvényi alkotmányos meghatározása, mily módon és renddel küldessenek a követek a birodalmi tanácsba, a fennebirtott országokban sokszorosan függ azok belső alkotmányos állapotainak alakulásától és nevezetesen Horvát és Szlavon királyságaimban a legszorosabban összefügg ezen országok Magyar királyságomhoz viszonyának kérdésével, mely szentesítésem fentartásával a két országgyűlés tanácskozáni tárgyalhoz van utasítva, megbízom önt, javaslatának haladéktalan megtételére, melyek szerint a megfelelő intézkedések kiadandók lennének, hogy egyrészt Horvát és Szlavon királyságaim befolyása a legközelebbi birodalmi tanácsgyűlésben is azon tárgyakra nézve, melyeket én m. é. okt. 20-diki diplomám II. cikkelye értelmében ezúttal csak népeim célzatos szabályozott részvételével akarok tárgyalni és eldönteni, kellőképp megőriztessék; másrészt pedig azon rend és mód végérvényi alkotmányos megállapítása, mely szerint követek a birodalmi tanácsba küldendők, mindazon körülmények érett megfontolásával történjen, melyektől feltételezve van.

Bécs, febr. 26. 1861.

FERENCZ JÓZSEF, s. k.

Kolozsvár, február 20-án 1861.

(F. S.) Három kívánni terjesztetik tehát a fejezői értekezletből a magas kormány elé. Az első: az 1848-iki törvényekhez ragaszkodik 28 szavazattal; a második: a földbírtok minimumáig kiterjed, csaknem főszerinti választási törvényt hoz indítványoz 7 szavazattal; a harmadik rendi képviselőket, tán a styriai új miniszterialis alkotmány-terv mintájára; s ezzel szemben országgyűlésileg átvizsgálását óhajtja a 848-iki törvényeknek.

Tehát 28 szavazat áll szemben egyszer 7-tel; második 4-gyel.

Ha törvényes képviselőből áll vala e gyűlés, a határozat, az imponáló többség értelmében, módosítást nem tűrő törvényekalakban terjesztetik vala sanctio alá; míg jelen szerkezetben mi sem egyéb — két millió honpolgár közül, 40 kikerdezt egyének jegyzőkönyvre vétetett egy imponáló többségi s két töredéki javallatánál.

A két millió állampolgára nézve nem kötelező ugyan az értekezlet eredménye, miután nem választott képviselők voltak az értekezleti tagok; de rendkívül tanulságos: mennyiben a külön népségek egymáshoz viszonyra tájékozhatósághoz, közvéleménye meghatározhatósághoz, némi adatokat szolgáltatnak. A magas kormányra nézve azonban határozottan kötelezőnek tartjuk az értekezletet, miután hivatalos firma alatt, tetszése szerinti választással hívta össze tagjait kétségtelenül oly végett: hogy hozandó határozata ne viselje magán a merev önkény jellegét, hanem a közvélemény egy bármilyen parányi színe szolgáljon leplelül.

Ertekezésünk sarkpontját jelöltük ki, de hallgatóság egyetemesen a kérdést is feltettük: vajjon melyik értekezleti javallatot emelendi érvényre a legfelsőbb határozat?

Hogy helyes következtetések nyomán oldhassuk meg a számtani feladatot: kikapni három ismert mennyiségből, a negyedik ismeretlen, — egyenletbe tehetés végett — meg kell határoznunk a számok minőségét, miután török és nulkállanak egészekkel szemben; a számok jelentőségét, miután egy részük tiszta, más részük lappangó fogalmat képvisel. Vagyis más szöveggel: jellemezni kell az értekezleti javallatokat.

Az első, mi mozgásba hozta a kormány és népek törekéseit: visszatérés az alkotmányossághoz.

A parallel vonalak, mik a törekvéseket határolják: a multira basirozás; a jövőre elővigyázatos figyelemmel.

A mérfokozatot állított fel, jellemzésünk hozzájárulása végett helyessége vagy hibásága kérdésére nézve.

Az első, vagyis a határozottan imponáló többségi kívánnat, mely az 1848-iki törvényekhez ragaszkodik, egyedül felel meg a célnak — az alkotmányosság visszaállításának: midőn az alkotmányosság legszentebb feltételének a törvény tiszteltbentartásának bódol, s azt országgyűlésen kívül módosíthatatlannak ismeri el.

Erdélyi alkotmányain alapjaiban nyolcszázados, de mert a fejlődés bele volt olva, módosult koronként. Módosulása főbb momentumai II. Géza korára és 848-ra esnek. Az első korban a szász nemzet telepítették az országba a szabadság minden criteriaival — területi és polgári jogokkal; a másodikban a feudális viszonyok oldatnak fel, s a parasztság nyer földbirtokot s polgári egyenjogúságot. Gyönyörű jellemző e momentumok, a hódítás jogánál fogva kiváltságosságot egyedül élvezett magyar nemesség önzetlen áldozatkészségét s szabadságérzetét egyfelől; másfelől az alkotmány tökéletes szerkezetét, mely ilyeszerű módosításokat,

kiterjeszthetési képességénél fogva, megtört romlás nélkül. Más főbb módosulási momentumai a Magyarországtól különszakadás, s a Magyarországgal ismét egyesülhetésre igyekező korszakaira esnek: az önfenntartás küzdelmeire, az idegen uralmak megtörési kísérleteivel szemben. Mi, minden vésszel dacolt e nehéz időkben is, a szíjjas természetű ős alkotmány volt. A nemzeti fejlődelmek kora, Erdélyre nézve elvitathatatlanul nagyszerű és fényes volt, mert egy kis ország önállási képességéről tanuskodik; de ennek lelkén — az ős alkotmányon — az elszakadás mély sebe tátongott, s ez természeténél fogva, csak a Magyarországgal viszont egyesülhetés által hegedhetett be. Itt kulcsa azon ösztönöszerű vonzódásnak, mely Erdélyt a magyar királyi ház uralma alá hajtja; míg végre az egyesülési törekvések koronáját a 48-diki szentesített unió-törvények tűzék szent István trónja fölébe.

1848 az unió epochális szaka, nemesek mert két testvér országot, hanem ezen országárszék minden fajú népességét is jog és érdekközösségre egyesítette, s ezzel a korszellem kívánnait messze jövőt felölölőleg kielégítette.

Alkotmányunk történelmi vázlatát, bölcséleti felfogását azért érintők rövideden, hogy annak értéke kiemelve legyen egyfelől, másfelől hogy Erdély külön népségeinek iránybani helyzetük kijelölődjék, s ezek nyomán a fejezői értekezlet kívánnait jellemezhesseük.

A 28 szavazati többségből, 24 tisztán a magyar elemre esik — magyar, széki, városok. — Hogy ezen szavazatok a magyar elem közvéleményét fejezték ki, nem hozhatja kétségbe, a nyilvánosság organumainak magatartása s a néptüntetései nyomán, a rossz akarat sem. Ez elem pedig nemesek hon és alkotmány alkotási, s a 48-ki vívmányoknak tett áldozati előjogaiért praeponderans Erdélyben, de miveltségi emelkedettségéért is; s mert az ország földterületének 2/3 részét bírja, s ebből a széki s maga földjét ki zárolagos területi joggal — és csak ez bírja egész Erdélyben ekin. Az ezen résznyi túlsúlyt emeli meg a szász értekezleti tagok részéről 4 szavazat, melyről merjük állítani — bár a szászok részéről összes szavazatoknak csak felét teszi, — hogy a szász nemzet határozott többségének közvéleményével találkozik, miután a 48-diki törvények, ősalkotmányunknak beillesztését nem akadályozzák; s miután e kis néptöredéknek imponáló nemzetiességi ábrándjai nincsenek Erdélyre vonatkozólag; fajerosdóalt pedig csak magyarországi testvéreikkel egyesülés által remélhetnek.

Eszmétársulatnál fogva, a harmadik értekezleti kívánnat jellemzését adjuk pár szóval a másodiknak hátrább hagyásával. Ennek határozatlanságát jellemzi már feltétele: rendi képviselőt a styriai új miniszterialis alkotmányterv szerint, s ezzel szemben országgyűlésileg átvizsgálása a felsőre basirozott népképviselőt szabályozott 1848-iki törvényeknek. Az ezt indítványozott 4 szász értekezleti tag, tán egy idegen elemet akar becsémpészni országgyűlésünkbe — a burocratiát, hogy revisio színe alatt agyoncsújtassa általa a 1848-iki törvényeket. Nem kellene-e még a bombát és szuronyt is képviseltetni?!

Mi csak egy kiscsöcsi töredéket sem hiszünk e 4 szavazathoz csatlakozhatni; mert a szász nemzetet több politikai értséggel alkotmányos érzettel bírónak tartjuk, mintsem felténnék róla: hogy törvényszegéssel, problematikus akarná tenni ős alkotmányát. Egy erdélyi országgyűlés pedig a Schmidt által octroyalando választással nyílt törvényszegés lenne.

A 2-dik kívánnat, mely a földbirtok minimumáig kiterjed csaknem főszerinti választási törvényt hoz indítványba, vésses és gyakorlatlan. Vésses, mert Erdélyben az ugynevezett köznép, sem miveltséggel sem politikai ismeretekkel, államéleti fogalmakkal nem bír, száma pedig az erdélyi értelmiséggel szemben, a megyékben legalább is úgy áll mint 50 az 1-hez; egy értelmiségi szavazat tehát, 50 értelmiségnélkülinek ledorongolása alá lenne kárhoztatva. Ki bírni elősorolni ily köztüleges körüli abnormis viszony szerencsétlen eredményeit. Es méhében hordja a gyakorlatlanságot; hiszen sehol a civilisált világban párja nincs ily választási intézménynek, mindenütt tekintélyes census szabályoz; mert elismert igazság az: hogy az államélet körüli kötelezettségek biztosítása, a censust feltételező vagyonban van, nem a világpolgárságban.

Az ezen indítvány mellett álló 7 román értekezleti tagról gyenge feltétellel lehetnénk, ha többeknek értekezleti beszédéből ki nem tűnt volna az 1848-iki törvények iránti elismerés sat. csak azért szavaztak ezek ellen, mert románok, az az a szebeni gyűlés által kötve voltak. E hét szavazat éppen nem lehet az oláh nemzet közvéleménye, miután az 1848-iki törvények tették nemzetét, szabadabb földtulajdonossá; s ennyi nyeresémet, e törvények megszegésével vitatás tárgyává tenni, józan észszel tán nem akarják?!

Jellemezve vannak tehát az értekezleti kívánnatok, tisztán kiderült: hogy a 28 egész számból álló szavazattöbbséggel szemben, nem egyfelől 7, másfelől 4 egész szám áll, hanem ugyan annyi törzsám; melyből a legtöbb annyira kicsi tört, hogy jelentése csak nem nulla.

Ha egyenletbe tesszük ez ismereteket, a kikapandó ismeretlen nem lehet más: mint a 848-iki törvények elismertetése; biztosan nézünk azért a legelső elhatározás elébe, és azon édes reménnyel: hogy ezen törvényekbe letett szent íge — a testvérülés általi megterhetetlenség — gyakorlatba vételével, testté leend. Amen!!

KÜLÖNFÉLÉK.

— A febr. 26-ki patensről, mely sem b. Vay, sem b. Kemény által nincs eljegyezve, melynek szerkesztése s kivitele alatt mindkét ideiglenes korlátnak távol volt, s a mint a „P. Hirnök“ből látjuk a miniszteriumban egyedül a koronázásra váró uralkodó küzdött az osztrák miniszterek ellen hat egész óráig, míg végre az utóbbiak győztek, és Schmerling ur éppen úgy mint Bach ur meghódította és patensek által akarja kormányozni a magyar királyságot, — e patensről, mely a bécsiakat egykedvetlen hagyta, a magyarokat pedig csak bizalmatlanságra s jogaiknak még

szilárdabb védelmére ösztönzi, már a francia lapok is kezdenek szólani, habár még azt csak táviratilag kapták. A „Constitutionnel“ a „P. Napló“ közlése szerint így ír: „Ez egy új megpróbáltatás lesz. A magyarok kétségen kívül jól tudták ezt. Az izgatottság nem szűnik meg benn az országban és a menekültek ingerlései nem hiányzanak kívülről. Ezen hatalom, a magyarok kivételével 85,000 embert gyűjtött össze német és egyéb csapatokból, kiket készen tart arra, hogy Magyarországra bemenjenek. Ausztriának most türelmet szolgáltatni arra, hogy a kényszerítő rendszabályokat alkalmazza, annyi lenne, mint neki szolgálatot tenni, s legalább egy időre megszabadítani egy súlyos gondtól. Ausztriára nézve ugyanis tarthatlan oly helyzet, hogy szüntelen két hadsereget tartson készen hadjáratra: egyiket Velenében, másikat M.-országon, hogy belől a népességet féken tartsák.

— Asbóth trón elfogatásának okánál az „O. D. P.“ még a következőket említi fel: Asbóth — mint állítják — az ugynevezett ideiglenes Kossuth, Klapka és Pulszkyból álló magyar kormány által Magyarországi számarra katonai parancsnokul nevezetett ki, s erre nézve formszerű ki nevezési decretumot kapott. Ennek következtében hagyta el rögtön állomását — az államvasutnál — s megkezdte, a mint ez a körülményekhez képest lehető volt, tevékenységét, s egy hadsereget kezdte szervezni amaz ideiglenes kormány céljainak kivételére. Szervezési működése folytán több tisztet és a közlegénységet is toborzani kezdé Asbóth, s a tiszteknek megbízói nevében formális kinevezési okmányokat osztogatott. Asbóth állítólag 14-d magával Theresienstadthba vitetett.

— Vay b. kancellár táviratilag hírván, Bécsbe utazott. A bécsi börtén lemondásáról szárváló hírek — jegyzi meg a „M. S.“ — alkalmasint valószínűk.

— Hallottuk, hogy M.-Bádon múlt évi február 18-án alakult egy olvasókör, melynek gyarapítása végett február 11-én tancsestélyt rendeztetett. Tiszta jövedelem 22 ft. Ez is elég arra, hogy b. Jósika műveiből ugyanannyi kötet megrendeltesse. Ugyanazon helységben a siriai keresztények számára a hely. h. vallási lelkes 12 o. é. ft árú gabonát gyűjtött. Jó kedv és komoly ügy karöltve járnak. Egy tényt írok le a fennebbi dert után, mely kissé borus. Febr. 18-dikán éjjel egy földbirtokos az udvarán zajt vesz észre. Itt megjegyzendő, hogy nem régen két süldőjét lopták el az ölből s valami töröküzáját a kasból. A mint a zajt észreveszi, vagy farkast, vagy tolvajt gyanítva fegyverrel használta állítgat. Másnap reggel egy második szomszéd udvarán egy hulla találtatott, s rögtön ráfogták, hogy azt az éjen ama szerencsétlen gazda, ki nemesek dadogó és nagyon siket, hanem valóban delirus — lőtte agyon. A tény meztelen így áll, hanem jön most a java. A halott román; s mint halljuk azon helységben egy pár nagyszájú román atyafi, a ki eddig se tudott vesztig ülni, most felkapott ezen s nem szégyenli uton utfélen martinak keresztelni az elhunytat, s revolutiot seff. boldonságot emleget. Én az ilyeket csakugyan szeretném kissé át a maga helyén kiábrándítani, mert hej! veszélyes férgek ezek az állam fájában. A holtat különben ök se sajnálják, mint a ki nem egyszer ült lopásért a hüvösön, noha többször kikerülte, csak azon csodálkozom: miért viseltetik némely a magyar irányában oly kirívó ellenszennel, holott már csak a szomszéd faluban M.-Madarason a napokban ezeknek buzdítására a két nemzet unióát, azaz együtt vigadtak, s kölcsönti kézszeritást adtak jó s balsorsban. Kíváncsiak vagyunk: hova dől el a fennebbi ügy.

— D.-Szentmártonból (Küküllőmegye) írják nekünk: Megyénk nagy és szép reményeket köt azon hír megvalósulásához, hogy gróf Bethlen Farkas van felsőbb helyre főispánunknak föltérlesztve. Megszoktuk a grófból a rendíthetetlen hazafias jellemet tisztelni, és alig várjuk azon pillanatot, melyben az idegen hatalom járma alól felszabadítandó benünket, annyival is inkább, mert a megyénkben lakozó román testvérek is, az ő önzéstelen hazafiságába teljes reményeket és megnyugvásukat helyezik. A mi az irodalom iránti részvétet illeti, az nálunk folyvást növekedőben van. Az idevaló postára különféle magyar hírlapok 120 példányba, román lapok 12 példányban, német lapok 10 példányban járnak. Eppen most olvassuk a „Korunk“ ba, miszerint az Erzsébetvárosi levelező azon általános reményt és óhajást fejezi ki, hogy Küküllőmegye székhelye ma-holnap oda t. i. Erzsébetvárosba, mint minden tekintetben legbünyebb előnnyel bíró helyre fogna áttétni. Mi nem tudjuk, melyek azok az előnyök, melyekkel Erzsébetváros Küküllővármegyét székhelye megváltoztatására csábítgatni akarja, de azt határozottan állíthatjuk, hogy Küküllővármegyének Dicső-Szent-Mártontól, mint székhelyétől megválni, először semmi oka nincsen; másodszor, érdeke azt egyenesen tiltja; harmadszor pedig, itt a középpontban arra senki még csak nem is gondol. Több lapokban levén közölve azon tény, hogy az itteni megyei archivumot egy Bankal nevű hivatalnok elégettette, ezt az igazság érdekében odakivánjuk módosítani, hogy Bankal csak megkezdte, a többi utána hivataloskodó urak pedig kevés kivétellel, annyira folytatták ezen egyszerű operatiót, hogy megyénk levéltára ma csaknem teljesen megsemmisültnek mondható.

— A győrmegei honvédségyőzögyelet gróf Batyányi Lajos özvegyét kéri fél pártfogónál.

— Lapunk közelebbi számban a császári patens után kimaradt e sor „E patensre a „P. N.“ egy főzikket hoz, melynek zárszavai ezek: „Ezután következnek a patens után folytatolag közreadott észrevételek.

— Felszólítás a Királyhágón inneni magyar színészekhez. Alóírt, bizalmat érdemlő meghatalmazás alapján felszólítom a Királyhágón inneni magyar színészet dráma- és opera tagjait, valamint a színművészethez magukban hajlamot és képességet érző mindkét nembeli fiataloságot az egyesült Arad-Temesvári magyar színházakhoz folyó év husvét napjától kezdve egy vagy több évekre szerződésre. Elő szóval, vagy bérmentes levélben értekezhetni alóírttal e hó végeig. Kelt Kolozsvárt, március 1-jén, 1861.

Havi Mihály, színigazgató.

Következő levelet veszszük Szász-Lekenczéről, febr. 18-dikán, 1861. A „Kolosvári Közlöny“ 20-dik számában t. Mezei Makab urnak béküldött cikkét elolvassán, azon legkisebbé meg nem ütődtem, mert nem képzeltem, hogy azt valaki balra magyarázhassa. De fájdalom! jó embereim által értesítettem, hogy imitt-amott úgy érik az érintett cikket, mintha a történet bujtogatás az én belégyezésemmel történt volna. Ennek nyíltan ellene kell mondanom. A dolog igaz volta a következő: Egy bizonyos jó ember jelent nekem, hogy a szász-újfalusi jegyző Szekelián több falukba járt volna, hogy a románokat felbujtogassa. Ezen hírre nemcsak kötelességemnél fogva, de mint becsületre tartó tiszt és jó hazafi a dolognak végére jártam, s meggyőződve, hogy igen helytelen volt a fennevezett jegyzőnek az eljárása, azt magam eleibe idézve keményen megperingtonom és fenyegetem a szolgáltatja elvesztésével. Ennélfogva én, a ki a nemzetek egymással való fellázítását soha, de ellenben azoknak egymással való egyetértését előmozdítani kívántam, legkisebb részt nem vettem törvénytelen eljárásában Szekeliának, és felszólítottam mindenkit, a ki azon cikket a „K. Közlöny“ 20-dik számában olvasta és balra magyarázta azt jobban megfontolni, miután meg fognak győződni arról, hogy én abban teljességgel mint bíbas nem vagyok érintve. Negyvenkét évi szolgálatbeli hiv és becsületem eljárás után igen fájdalmas dolog oly ártatlanul balitéletnek kitéve látni magát.

Czukorgyári hirdetés. — A czukorgyári társulatnak kedden, márczius 5-dikén délután négy órakor a városi községi tanács gyűléstermében közgyűlése lesz; tárgyai lesznek: a liquidáló bizottság eljárásának megvizsgálása s az eredményhez képest jövőre nézve utasítása, a be nem jelentett mindkét nemű részvények amortizatioja iránti intézkedés, és a vevő által pontosan befizetett második angaria (5,000 o. f.) és a társulat mindenhol künn lévő de a liquidáló bizottság által befizetett activumainak (mint egy 2,500 o. frtk) kiosztása iránti kules megállítása. Együttal az is hírül adatik, hogy a liquidáló bizottság az eddig bejelentett 300-at meghaladó kétréndbeli részvényesek részvényei iránt a liquidálási előlépéseket annyira megette, hogy az osztás még a közgyűlés alatt megkezdődhetik, azon tul pedig minden osztalékban részesültek pénztárnok Karvázy urnál kiszabott osztalékukat azonnal felvehetik, de az szükséges, hogy kiki vagy maga írja alá nevét a pénzfelvétel után, vagy erre megbízott embere, mert második harmad kézből a bizottság nem fogja kiadni az osztalékokat.

A liquidáló bizottság.

POLITIKAI HIREK.

— Turin, febr. 26. A tanács azon törvényt, mely által a király és annak utódai az Olaszország királyi címét felveszik, 129 szavazattal 2 ellenében elfogadta. A tanács legnagyobb része azon előterjesztést tevő, hogy a kormányzati acták e szavakkal kezdődjenek: „Victor Emanuel isteni gondviselés és a nép szavazata által Olaszország királyi.”

— Genua, febr. 26. Mult napjainkban több mint 300 Garibaldi-féle tiszt érkezett ide Nápolyból.

— II. Ferenc király egyelőre csakugyan Rómában marad. Elutazását, mint mondják, azért halasztotta el, hogy közel legyen a déli-olaszországi események színhelyéhez, mert ha elutaznék Bajor- vagy Spanyolországba, ez ha nem is jelentené azt, hogy lemond jogáról, de mindesetre oda magyaráznák, hogy egyelőre lemond reményeiről. Alkalmat azon követek is nála maradnak darab ideig, kik vele együtt oda hagyták Gaetát. A vendégszeretet II. Ferenc iránt naponként 150 római tal- lérba kerül a sz. atyának.

— A turini polgárság küldöttsége átnyújtá már a királynak azon koronát, melyet számára készített. A korona egy babér- és egy cserégből áll egy gyémánt csillaggal. Az arany szalagon, mely a két ágat összetartja, a következő felirat olvasható: „Victori Emanueli II. italici imperii restitutori, cives Taurini 1860.”

— Az tudva van, hogy Laguerroniére röpiratából a befejezést a császár sajátkezűleg törölte ki. Egy belga lap párisi levelezője ezt állítja, hogy a kitörölt befejezés a következő két pontból állott: 1. Victor Emanuel a pápa helyettesének nyilatkozatának, a pápa uralmát Róma és Péter öröksége felett elismernék. Az olasz parlament Rómában ülne össze. 2. Alkudozásokat kezdenének, hogy Ausztriától Velenczét Verona kivételével megszerezzék. A bécsi kabinet kárpótlásul Albániát kapná, melyért a portának 400 milliót adnának a hatalmak garanciája mellett.

— A „Debats“ febr. 24-ki számában a szerkesztőség titkára által aláírt tisztán sugalmazott cikk jelent meg, melynek végsorai némi világosságot vetnek arra, a mit Franciaország akar. „Az európai interventio Syriában, mint bizalmi feladat, a hatalmasságok által Franciaországnak engedtetett át, mely e küldetés elfogadása által a jövőt biztosította; ennél fogva tehát nem kívánjuk az európai beavatkozás meghosszabbítását bizonytalan időre, hanem csak új határozatig, azaz a béke helyreállításáig. Libanonban, egy újabb, részrehajlatlan s erős kormány alatt és a hatalmasságok biztosítása mellett. Hogy egy ajánlat elfogadhatóvá tétessék, egy másik csatoltatott hozzája, t. i. hogy Angol- és Poroszország mint protestans hatalmasságok, seregeiket a francziáéval egyesítsék, a beavatkozás érdek nélkülségének biztosításul.

— Páris, febr. 25. Az államtanács válaszfelirati tervezete üdvözi a császárt politikájá, a nov. 20-iki rendelet, és Franciaország külföldi politikájáért. Olaszországot illetőleg ezeket mondja a tervezet: „Két érdek, melyeket a császár kibékíteni óhajtott, ellenségesen áll egymással szemben, a belszabadság harcban áll a római udvarral. A császári kormány mindent megtett, hogy az összeütközés megakadályoztassék; minden igaz ut nyitva állott erre nézve. Csak az anyagi erő alkalmazása előtt állapodott meg.” A tervezet a be nem avatkozás elve mellett szól, mondván, hogy Olaszországnak nincs jogában Európát mozgalomba keverni szabadsága által. Nem szabad felednie, hogy a katolicismus az egyház fe-jét, azon egyházét, mely a legnagyobb erkölcsi hatalmat képviseli, őtalmára bízta. „A mi legerősebb reményünk” folytatja a tervezet, — ön őtalmazó karjában fekszik. Ön gyermeki ragaszkodással szent ügyhöz, melyet ön nem kever össze azon armányokkal, melyek az álarczot tőle kölcsönzik, mindenkor a pápa világi hatalmának fenntartásában nyilvánult, és az államtanács nem késedelmezik, jövendőbeni tetteihez is teljes megegyezést nyilvánítni. — Legyünk bizalommal azon uralkodó iránt, ki a pápaságot Franciaország zászlójával védi, ki annak a magprobalatások idejében támasza volt, s Rómának s a pápai székek leghűbb és legvigyázóbb őre lett.” A felirat fölötti vita csütörtökön veszi kezdetét.

— Az erőstollu orleansi püspöknek a Laguerroniére-féle röpiratra irt felelete éppen nem elégit ki: azon nagy hibáját osztja pártjának, hogy mindig a czélon feljúl messze kiló s szenvedélyes kitérései által inkább ront mint javít az ügyön, kivált oly ellenféllel szemközt mint Laguerroniére, a ki a maga tárgyát rendithetetlen nyugodtsággal kezeli s csak olykor folyamodik a legfinomabb gunyor fegyvereihez. Történnek ugyan itt ott tüntetések a klerikális párt mellett, a a rennensi érsek által Rómából hozott hír, mely szerint a pápa folytatni fogja az ellentállást és semmi áron nem fog engedni, nyílt helyesléssel lehet a vidéki népség egy része által fogadva: higgadtabb elméjük azonban nem áltatják magukat arra nézve, hogy az érdekelt röpirat háttére igen komoly s a franczia hajóhadnak Gaeta előtt mulatása a végső hónolat volt, melyet Napoleon császár a legitim elv s ezáltal közvetve a pápa világi hatalma iránt is tanusított. Egy magasállású pap igen jellemzőleg mondá, hogy a gaetai löporos torony fellobbanásával a nápolyi s római uralkodók világi trónjai is szét lőnek hányva.

— A „Weser Zeitung“ berlini levelezője azon bécsi hír alkalmából, mely szerint Ausztria, Porosz- és Oroszország közös intézkedésekben állapodtak volna meg a Magyar- vagy Lengyelországban történhető fölkelés esetére, azt nyilatkoztatja, hogy Poroszország már csak azért sem ígérheti meg segítségét Ausztriának, mivel a bécsi kormány most csak kénytelenségből engedékeny, s mihelyt bizonyos volna a porosz segítségben, szabadelvűségével egyszeriben fölhagyna s azonnal ismét a Bach-rendszerhez térne vissza, ezt pedig a porosz kormány nem akarja.

— Febr. 13-kán a spuzi törökök ismét fegyveres erőt gyűjtöttek és éjjel megrohanták Novoselo montenegrói helységet, megöltek ott egy Petko Pero nevű agg kapitányt, lefejeztek azonkívül még 5 montenegrót, a barmokat, sertéseket sőt a barmlakat is mind elhajtották a helységből. Spuz a bjelopavlicchi termékeny rónán emelkedik, és mindaddig nem fognak megszűnni a viszályok, míg az vagy egészen össze nem rontatik vagy Montenegro területéhez nem csatoltatik. Köröskörül minden a montenegróiaké, és ezek alig bírnak annyit, a mennyit Spuzból köröskörül lőtávolnyira kijelölni lehetne. Mint utólagosan értesülünk, a törökök a fennérített Novoselo helységet egészen elpusztították és felégették; a montenegróiak annyira el vannak keseredve e miatt, hogy csak a fejedelem szigora tarthatja őket féken.

— A bécsi török követhoz következő hivatalos sürgöny érkezett a hercegovinai otoman biztostól: Mostar, febr. 25. Nem kevésbé borzasztó esemény adta magát elő a jani-bazari kerület Bihar (?) városában a Chaban hó elsején, mint a melyről a febr. 5-kén kelt távsürgönyöm szól. Ezen Montenegróval határos kerület felkelő lakosai mintegy 5000-ea montenegróiktól gyámoltatva: ama várost megrohanták s több mint 50 mahomedán lakóját leölték; ezek közt asszonyokat is, kiket elebb miéden módon kegyetlenkedtek. A házakat kirabolták, s felgyújták. Ugyanez történt Chaban 4-ik napján Gardovich faluban, a fothai kerületben. Nem tud a történet hasonló példát felmutatni mint e barbárok iszonyu tettei: nem kimélis sem az öregek, és a nőket; dühök határt nem ismer; elképzelheti exceleniád ama szerencsétlenek nyomoru helyzetét, kik e rablók által a legnagyobb inségben áldozatul hátrahagytak.

— Bécs, febr. 20. A „Köln. Ztg“-nak írják Bécsből: Törökország európai tartományából nyugtalanító hírek érkeznek. A török kormány tudja mi vár reá, ismeri azon óriási összeesküvést, mely európai tartományain egész Görögorszáig elterjedt, és csak a jelle vár, hogy egész dühvel kitörjön: azonban egy uttal gyengének is érzi magát annak elnyomására. Konstantinápolyban új miniszterválságot várnak, s úgy hiszik, hogy az új kabinet harcias elemekből lesz alkotva. Mennyire van e dolgokba belekeveredve Franciaország, arról még semmi bizonyost sem lehet tudni; csak az megjegyzendő, hogy már jó idő óta keringenek homályos hírek bizonyos tervről, melyet Franciaország a dalmát pártokra nézve követni szándékozik, s mely a keleti mozgalommal valószínűleg összeköttetésben van. Kétségtelen, hogy nem-sokára bizonyosat tudunk e tárgyban.

— Oroszországból. A bécsi „Presso“ írja: Párisban nagyon nyugtalanító híreket kaptak volna Oroszországból. Azok szerint II. Sándor császár a legnagyobb akadályoka ütközik a paraszt-emancipatio kérdésében. Az illető császári ukáz martius hó első napjaiban fogna megjelenni, azon aggodalomnál fogva, hogy még magában Szt. Pétervárbán is keletkezhetnének zavarok, a kormány védállapotha helyezé a téli palotát, sok ágyut szállítottat a várba, s az őrjáratokat és rendőrállomásokat meket-tőztette. — Azuk az megjelenéső napján az ezredek a város utcáin fognak táborozni. Az orosz parasztok nagyon ingerültek a nemesség ellen azon hír terjedvén el közöttük, hogy az emancipatio-bizottmány nagyon megszorítá a császár által eredetileg adott engedményeket. Parasztfelkelésektől félnek a tartományokban.

Ujabbak. — London, febr. 28. Russel lord az alsóházban kinyilatkoztatja, hogy Ausztriának azon javaslata, miszerint Syriának occupatioja május 1-éig meghosszabbíttassék, a párisi érlekezet által elfogadtott. — Angolorazag az occupatioban nem veend részt.

— Páris. martius 1. A senatus vitaközsaiban Larochejaquelin és Heckeren felszóltattak a pápának világi hatalma mellett; — Pietri felelt: a pápának világi hatalma el van veszve, mi csak arra szorítkozhatunk, hogy az egyház hatalmát megmentsük. A reactionnak magatartása, mely megint felemeli fejét, szabja előnkbe magaviseletünket; Olaszországnak 300,000 katonája van, melyeket oldalunk mellé fog állítani ezen harcban, mely most fenyeget.

— A belga lap szerint a rómaiak elhatározták, hogy mihelyt Victor Emanuel az olasz parlament kikiáltja Olaszország királyának, ők is azonnal kikiáltják őt annak, és fölkérendik, hogy Rómába menjen s állandó székhelyét az örök-városba tegye. — Egy conciliumot akarnak egybehívni, mely véglegesen eldöntené a pápaság ügyét. Egyébiránt ezen concilium is csak annyi kilátással bír, mint a congressus. Veuillot is irt, mint jelentik, egy röpiratot, de nem talál kiadót, kinek elég bátorsága volna, azt kinyomatni.

— Türr tábornok Párisba érkezett.

— Nehány nap óta Párisban igen nyugtalanító hírek szárnyalnak. Bécsből igen fontos sürgönyök érkeztek volna oda. Állítják azt is, hogy Benedek tábornok igen szigorú utasításokat kapott volna, és hogy a legcsekélyebb ürgy komoly összeütközést fog előidézni Olaszországgal. Párisból egyébiránt a legnagyobb óvatosságot ajánlják Piemontnak.

— Milan o, febr. 28. A mai „Perseveranza“ jelenti: „A hadügyminiszterium febr. 15-én kijelenté, hogy azon idegen katonák, kik bourboni vagy pápai szolgálatban levén, Dél-Olaszország hegyi vidékein dühöngő lázadásban résztvesznek, elfogatásuk esetére nem fognak katonául tekintetni, hanem a törvény teljes szigora szerint elítéltetni.” Piemonti lapok jelentik, hogy a kormány ismételve tiltakozott II. Ferenc királynak a római udvarnál tartózkodása miatt, s tiltakozása Francia- és Angolországok részéről támogatván, erélyesebb rendszabályokra hivatkozott.

— Nápoly, febr. 25. A helytartó herczeg fölszólitá a bibornokot, hogy jelentse ki Victor Emanuel király legitim kormányához csatlakozását: megtagadás esetében, nem törvényes működésében akadályoztatni fog.

— Páris, febr. 27. A „Pays“ és „Patrie“ megczáfolják azon hirt, mintha Franciaország csapatait Rómából visszavonni szándékoznék.

— Turin, febr. 27. A senatus tegnapi ülésében elfogadott válaszfelirat reményét fejezi ki aziránt, hogy Napoleon császár nem mond le nagylelkű terveiről, melyek számára a dicsőség, Olaszország számára pedig tekintélyes segély forrásai válnának; hogy Angolország tovább is gyámolítani fogja Olaszország szabad népét, és hogy Németország viszonyozni fogja Olaszország bizalmát és rokonszenvét. Egész Olaszország örömmel meg fog ragadni minden eszközt, melyek a hadsereg és hajóhad erősítésére szükségesek. Az olasz nemzet harcias szel-

leme, mely az ifjúságban Garibaldi vezérlete alatt oly lelkesen nyilvánult, bizonyítja, hogy Olaszország csak saját erejével szerzi meg a belső rend és külső hatalom szükséges elemeit.

— Pétervár, mart. 1. A terjedő hírek czáfolatául a pétervári főkörmányzó közzé teszi, hogy febr. 19-kén (6 szerint) a jobbágyok ügyére vonatkozó semmi kormányrendszabályok sem fognak kihirdetett.

— Velenczéből írják az ausburgi lapnak febr. 20-ról: Két nap óta azt beszélik, hogy Garibaldi Antivérinál kiszállt — a hír nyilván hazug, azonban jellemző mert mutatja, hogy mire várnak.

— Varsó, mart. 1-én este. A város tekintete fellelte komor. Mindenki gyászruhát visel. Holnap az esetek ünnepélyes temetése. A polgári biztossági bizottmány rendre int; hasonlóan a kormányzó Gortschakoff, emlékeztetvén a 30 év óta igazságszágra; a gazdasági-egylet küldötteit megnyugtató ígéretekkel bocsátá el. Prepow főrendör megsebesített s Demonal ezredes által helyettesített. A város a csárhoz feljrást intéz.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

BÉCSI BÖRZE martius 2-kán.

Állam-adósság.	penzben	áruban		penzben	áruban
5%-os nemzeti kölcsön	100 frt.	77.10	77.50	Ausztr. államvaspálya	288.— 289.—
5%-os metalliques	100 frt.	65.90	66.—	Nyugati vasut	186.50 187.50
Földtehermentesítések.				Pardubitz vasut	105.50 106.50
5%-os magyarországi	100 frt.	67.25	67.75	Tiszai vasut	147.— 147.—
5%-os bányási, horvát és szláv	100 frt.	64.50	65.—	Déli vaspálya 60% (ex div.)	189.— 190.—
5%-os erdélyi	100 frt.	62.50	63.—	Károly Lajos vaspálya (ex div.)	168.50 169.—
Sorsjegyek.				Graz-Köflachi	109.— 111.—
Trieszti db.	100 ft pp.	123.—	125.—	N.-Szombati 1-ső kibocsátás	20.— 22.—
Dunagőzhajóz. társ. darabja	100 ft pp.	99.50	100.50	N.-Szombati 2-ik kibocsátás	60.— 64.—
Budai városközség db	40 ft a. é.	37.75	38.25	Váltók (devisek)	
Eszterházy	40 ft pp.	91.—	92.—	Három hónapra.	
Salm	40 ft pp.	36.25	36.75	Amsterdam 100 holl. ft (86 ft 52 kr a. é.) 3% ₀	124.75 124.—
Pálffy	40 ft pp.	38.25	38.75	Augsburg 100 d. német ft (85 ft 90 ¹ / ₂ kr) 3 ¹ / ₂ %	125.50 125.75
Clary	40 ft pp.	35.—	35.50	Berlin 100 tallér (150 ft ausztr. értékb.) 4 %	— —
St. Genois	40 ft pp.	36.—	36.50	M. Frankfurt 100 d. német ft (85 ft 90 ¹ / ₂ kr) 3 %	125.25 125.50
Windischgrätz	20 ft pp.	21.—	21.50	Hamburg 100 márk-bankó ft (75 ft 85 kr) 2 ¹ / ₂ %	109.75 110.—
Waldstein	20 ft pp.	24.50	25.—	London 10 font sterling. (100 ft 23 ¹ / ₄ kr) 4 ¹ / ₂ %	146.75 147.—
Keglevich	10 ft pp.	15.75	16.—	Páris 100 frank (40 ft 50 kr ausztr. ért.) 3 ¹ / ₂ %	57.90 58.10
Részvények.				Pénznekem.	
Nemzeti bank ex div.		736.—	738.—	Korona	20.— —
Hitelintézet 200 frt.		169.20	169.80	Császári arany	6.90 —
Alsó-ausztriai esc. bank 500 frt.		564.—	567.—	Reczés arany	6.89 —
Duna-gőzhajózási társulat 500 ft pp.		380.—	382.—	Napoleons'or	11.67 —
Trieszti Lloyd 2-ik kibocsátása 500 ft pp.		180.—	190.—	Orosz imperiale	11.98 —
Budapesti lánchíd 500 ft pp.		393.—	398.—	Ezüst	45.50 —
Éjszakai vasut		1908.30	1908.80	A nemzeti kölcsön papir szelvényei	40.— —

H I R D E T É S E K.

(66)
Sz. 892 1861.

HIVATALOS.

Hirdetmény.

Kolozsvár sz. kir. város ugynevezett kis tarcsai praesidiuma, a hozzá tartozó két réttel együtt a f. évi április 1-ső napjától kezdve az 1863 ik év marcius utolsó napjáig terjedő időre, két évre a város házában f. évi mártius 11. napján reggeli 9 órakor tartandó köz árverés útján a többi föltételek a város házában város gazdasági hivatalban megláthatók.
Felkiáltási ár, évenkénti 1700 o. é. forint, melynek 10 százdtólja bérleti vágyóktól az árverés előtt kész pénzben állam- vagy város nevére kelt kötelezvényekben bantapénzzal letendő.
A többi föltételek a város házában város gazdasági hivatalban megláthatók.
A kolozsvári tanácsból február 27-én 1861.

(60)
67 Sz. 1861.

Hirdetmény.

A Pest bel, Lipót és Ferencz vár. kiküld. bíróság részéről közhírre tételek, miszerint Lángh Ignác mint pesti nemz. kaszinó igazgatója és Grosz Mária pesti lakosnő által 1860. évi oct. 25-én 20,154 sz. és folytatólag 1861. évi jan. 3-án 67. sz. a. e bíróságnál benyújtott kérvényük mely szerint 1849. év óta hiányolt Arseni György pesti születésű ifjú, volt Bocskay nevű önkéntes huszárs Erdélyországi forradalmi csaták egyikében részvétele és elestében kimondása kéri. (2 sserengadtatván, hiányolt Arseni György részére gondnokul pesti jogtudor Kocsis Ignác úr (2 sserengadtatván, hiányolt Arseni György képest Arseni György jelen hirdetvény által fölbívatik, hogy egy év lefolyása alatt e bíróság előtt vagy személyesen jelenjen meg, vagy életbe léte felől más módon ezen bíróságot, avagy gondnokát értesítse, ellenkező esetben a bíróság a holtak nyilvánításához fog látni.
Pest, 1861 febr. 1-én
Pest bel, és Ferencz vár. kik. járásbírósgból.

Országos törvényszéki tanácsos,
Stoffer.

(67)

Arverezési hirdetmény.

A helybeli cs. k. megyei törvényszéknek f. évi február 16-án 1413 szám alatt kiadott engedélye nyomán a néhai Ferencz Károly százados hagyatékához tartozó szőlő Szentgyörgy hegyén, mely becsültetett 550 ujftra, és ugyanott egy szántóföld becsülve 350 ujftra, f. évi mártius 9-én délelőtti 9 órakor az alollirt közjegyző irodájában belsőszénutca 132 ház szám alatt közárverés útján fog eladni.
Az árverezési föltételek a szokott hivatalos órákban irodámban megtekinthetők.
Kolozsvárt, februárius 28-án 1861.

Pagácsnik Miksa, közjegyző.

NEM HIVATALOS.

(1443) | 5/3 1861.

Cs. kir. szabad. általán kedvelt

ANATHERIN-SZÁJVIZ.

Ára 1 frt 40 kr o. é.

Ezen tíz év óta használatban lévő szájaviz a fog- és szájrészekre nézve mint egyike a legjobb óvszereknek bizonyult be, magas és főfőuraságok által toillete-eszközül használatik, névszerint pedig a legkitűnőbb orvosi egyéniségek által számos bizonyítványokkal helyesletvén, minden további dicséretet fölösleges. Található Bécs minden gyógyszeráriában ugyanazon árt.

FOG-ÓLOM,

melylyel az ember sajátkezüleg dughatja be odvas fogát.

Ára 2 ft 10 kr.

Cs. kir. legm. kiv.

ANATHERIN-FOGPÁSZTA.

Ára 1 ft 22 kr.

NÖVÉNY-FOGPOR

Ára 36 kr a. é.

Bizományosok:

Kolozsvárt: Wolff J. és Kudy J. gyógyszeráriákban. Tordán: Wolff G. gyógyszerész. Szebenben: Zöhrer és Müller, Steiner gyógyszerész. Brassóban: Fabick János fia és G. János fia. Károly-Fehérvárt: Rusz, Wagner könyvtár. Segesvárt: Misselbacher J. M. Besztercén: Dietrich és Fleischer. Dézsen: Kremer S. Déván: Büchler A. Nagy-Váradon: Janky J. Huzsela. Fogarason: Nehrer. M.-Vásárhelyen: Büchler D. és Fogarasi. Balásfalván: Kovrig T. Szászvároson: Specht, Leonhardt J., és Wotsch gyógyszer. Szász-Régenben: Traugott és Wachner. Zilahon: Ifj. Abrahám Gábor. Debreczenben: Bezler gyógyszer., Saltzman, és Czanak J. ural.

(57)

Hirdetés.

A m. n. csáni Tisza birtokból 450 hold régi gyepföld, egy tagban, vagy egészen, vagy apróbb részletekben is kiadó, folyó év József napjától kezdve egy vagy több évre keletelnek. A hely nyugotra dől, s jó kutakban bővelkedik. Haszonbérleti kívánók forduljanak gazdatiszt Grois Miklóshoz Csánba.

(58)

Haszonbéri hirdetmény.

Gróf Toldalagi Ferencznek koronkai jószágához tartozó következő fekvő haszonbérbe adandók folyó év Szt György havá 24 től kezdve 4 vagy 8 egymás után folyó évekre:

(32) | 5/3 1861.

Valódi

MOLL SEIDLICZ PORA.

mely a párisi mükiállításon aranyérmet nyert.

Középponti raktára a „Gólyaház” czimzett gyógyszerár Bécsben, és egyedül az alább megnevezett raktárakban kapható.

Figyelmeztetésül. Hogy az én gyártmányaimat a másokéval össze ne cserélhessék, s hogy formáimnak jogtalan bitórlását megakadályozhassam, gyári jegyem, Moll Seidlicz-pora” ezután nem csak az iskatula fedelén, hanem minden fehér papíron, a melyben a poradag foglaltatik, vizíratilag látható lesz.

Ára egy bepecs. telt eredeti iskatulának 1 ft 25 kr o. é. Használati utasítással minden nyelven.

E porok számtalan, rendkívüli esetben hebizonyult gyógyhatásuknál fogva minden eddig elő ismert házi gyógyszerek közt bizonynyára a legelső helyre méltandók. A császári nagy birodalom minden részéből hozzánk beküldött több ezernyi halálat részletes biznyítványul szolgál, hogy azok rögzött dugulás, emésztetlenség és gyomorégés, továbbá görcsök, vesebetegység, idegbaj, szivdobogás, ideges főfájás, vértörődés, köszvény-szerű tagfájdalom, s végül hysteria, hypochondria, tartós hánysági inger stb. eseteiben a legjobb eredménnyel használtattak, s a legtartamosh gyógyeredményt vitvák ki Ezen, már nagy csomaggá nőtt levelezés számtalan bizonyítványait tartalmazza azon szenvedőknek, a kik gyakran, miután az allopathiai és vizgyógyomódot hasztalan használták, ezen egyszerű házi szerhez folyamodtak és egészségüket egyszerre és állandóan visszanyerték. Ezen elismerési iratokban a nép majd minden osztálya u. m. tanítók, kereskedők, kézművesek, művészek, mezői gazdák, tanárok, hivatalnokok, katonák, sőt gyógyszerészek és orvosok is, valamint több oly mindkét nemből való egyének képviselvék, a kiknél azelőtt a leghíresebb gyógyforrások a legkisebb könnyebbülést se idézték elő és a kik csupán a valódi Seidlicz-Porok rendszeres használata által lettek tökéletesen egészségesek.

Egyedüli raktár Kolozsvárt: Ritter Tr. gyógyszer. Besztercén: Szongot György. Sz.-Agóthán: Knall K. gyógyszerész. Déván: Büchler A. Brassóban: Jekelius F. Nagy-Szebenben: Müller gyógyszerész M.-Vásárhelyt: Bucher M. Burdacs A. N.-Bányán: Haracsek. Nagy-Károlyban: Schöberl. N.-Váradon: Janky Antal. Segesvárt: Misselbacher. Szilagy-Somlyón: Orawetz A. Vajda-Hunyadon: Marschal. Zilahon: Harmath S. F.

A fentebbieknél megrendelhető továbbá a:

Dorsch-halmájolaj,

Lobry és Portontól, Utrecht, Németalföld.

Eredeti flaskókban, használati utasítással

2 frt 10 kr és 1 frt 5 kr o. é.

A Dorsch-halmájolaj Európa minden orvosi tekintélye által mell és tüdőbetegség, görvél (Scrophula), angolkorság (Rhachitis), rheumatismus és köszvény, rögzött bőrkütség, szemgyulladás, idegbetegség stb. ellen mint kitűnő gyógyyszer elismert eredménnyel rendelvényeztetett.

PYRETHRIN-SZÁJVIZ

a fogak és foghús tisztán és épen tartására. Egy eredeti üveg ára 1 frt 5 kr o. é.

A Pyrethrin-szájaviz tisztán növényi anyagokból áll, s számos kísérlet és tapasztalat által igazolt minden tulajdonokat egyesít magában, minél fogva az ép fogak és foghús minden külső és belső káros befolyás ellen védve, épen tartatnak, sőt az e részekben honos betegségeket legyőzi és a kórányagot tökéletesen eltávolítja,